

N:o 5.

Ank. till Riksd. kansli den 13 mars 1894, kl. 12 midd.

Memorial, angående årligt understöd åt arbetsförmannen C. F. Björklunds och arbetaren C. G. Janssons enkor och barn.

Från fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret har utskottet fått emottaga en så lydande skrifvelse:

Till sammansatta stats- och bankoutskottet.

I den berättelse, som riksdagshuskomitén den 19 sistlidne januari afgifvit till fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret och hvilken fullmäktige fogat såsom bilaga till sina särskilda skrivelser till stats- och bankoutskotten vid innevarande års Riksdag, har lemnats redogörelse för den olyckshändelse, som den 16 i samma månad inträffade vid Helgeandsholmen under de der med anledning af den vid Stockholms rådstufvurätt anhängiga rättegången om reglering af holmens stränder pågående vattenmätningar. Vid denna olyckshändelse omkommo två personer, nemligen förmannen Carl Fredrik Björklund och arbetaren Carl Gustaf Jansson, båda efterlemnande familjer, nemligen Björklund enka, Anna Maria Olivia Arlén, född den 13 februari 1856, samt i giftet med henne följande barn:

- 1:o) Anders Fredrik Gunnar, född den 24 januari 1887,
- 2:o) Bertil Gustaf Valentin, » » 24 februari 1888,
- 3:o) Anna Arvida Christina, » » 31 augusti 1890,
- 4:o) John Mauritz, » » 10 november 1892,

och Jansson enka, Johanna Karolina Bernhardina Westring, född den 3 augusti 1857, samt en son i giftet med henne, Axel Leonard, född den 13 augusti 1893.

Genom sina mäns plötsliga död hafva bemälda enkor råkat i

nödstäld belägenhet, som föranledt komitén att åt dem båda utbetala 100 kronor hvar i begrafningshjälp, hvarförutom enkan Björklund, som befunnit sig i hafvande tillstånd och härigenom samt genom nödvändigheten att hafva tillsyn öfver sina minderåriga barn varit urståndsatt att genom arbete utom hemmet försörja sig och dem, erhållit tillfälligt understöd till belopp af 60 kronor i månaden utöfver det bidrag till familjens uppehälle, som den ene af Björklunds två söner i ett föregående gifte, hvilka båda fyllt 15 år, kunnat af sin arbetsförtjenst hos komitén lemna.

Såväl enkan Björklund som enkan Jansson hafva ingifvit ansökningar om beredande af årligt understöd åt dem och de oförsörjda barnen, och då Björklund och Jansson, då olyckan inträffade, voro sysselsatta med arbete, som föranledts af riksdagens beslut, har det syntts fullmäktige billigt, att staten här trädde emellan med något understöd.

Vid bestämmandet af det belopp, som må bära beviljas sökandena, hafva fullmäktige trott sig kunna finna ledning i de bestämmelser, som år 1891 blifvit för arbetare, hvilka äro sysselsatta med arbete för Stockholms kommuns räkning, stadfästa af öfverståthållarembetet. I afseende härå hafva fullmäktige inhemtat, bland annat, att om sådan arbetare i och för arbetets utöfvande utan eget uppsåt lider kroppslig skada, som inom ett år med fördöden, understöd, beräknadt i förhållande till den afidnes uppskattade årsinkomst, utbetalas, dock med den inskränkning, att den del af faststäld årsinkomst, som öfverstiger 1,600 kronor, icke räknas.

Om olycksfallet medfört döden, utgör understödet,

- a) begrafningshjälp, motsvarande 8 procent å årsinkomsten,
- b) årlig pension till enka, så länge hon lefver ogift, 20 procent å nämnda inkomst samt 5 procent å densamma till hvarje barn, till dess det fyllt 15 år; dock så att i intet fall pensionernas sammanlagda belopp får öfverstiga 35 procent af årsinkomsten.

Ungefärligen dessa grunder, med den jemkning, som i förevarande två fall synes vara af omständigheterna föranledd, anse fullmäktige bära kunna nu tillämpas, och som enligt hvad riksdagshuskomiténs verkställande ingenjör upplyst, Björklunds årsinkomst kan antagas skolat uppgå till 1,200 kronor och Janssons till omkring 800 kronor, föranlåtes komitén hemställa om utverkande hos Riksdagen af dess samtycke dertill, att

följande årliga understödsbelopp få af statsmedel utbetalas, nemligen:

a) till förmannen Carl Fredrik Björklunds enka Anna Maria Olivia Arlén 300 kronor under hennes återstående lifstid, så länge hon lefver ogift, samt till hvart och ett af makarnes barn till fyllda 15 år 50 kronor; och

b) till arbetaren Carl Gustaf Janssons enka Johanna Karolina Bernhardina Westring 200 kronor likaledes under hennes återstående lifstid, så länge hon lefver ogift, samt till deras son 50 kronor, till dess han fyllt 15 år.

Afskrift af den angående olyckshändelsen uppsatta polisrapport äfvensom en af riksdagshuskomiténs verkställande ingenjör lemnad uppgift angående Björklunds och Janssons årsinkomster bifogas.

Stockholm den 23 februari 1894.

För fullmäktige i riksbanken:

Pehr Ehrenheim.

R. Törneblad.

J. W. Arnberg.

För fullmäktige i riksgäldskontoret:

Alb. Anderson.

Per Samzelius.

Edv. Sederholm.

Lika med fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret anser utskottet med billighet öfverensstämmande, att staten lemna något understöd åt enkorna och barnen efter ofvan bemälda Björklund och Jansson, hvilka omkommit genom olyckshändelse under arbete för statens räkning. Mot de af fullmäktige föreslagna beloppen har utskottet icke funnit anledning till erinran; och föreställer sig utskottet, att understöden lämpligast böra utgå från riksbanken, af hvars medel det enligt 52 § af gällande bankreglemente är öfverlemnadt åt fullmäktige att verkställa åtskilliga utbetalningar, jemförliga med de nu ifrågasatta.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen må besluta, att fullmäktige i riksbanken skola ega att af riksbankens medel låta utbetala följande årliga understödsbelopp, nemligen

a) till förmannen Carl Fredrik Björklunds enka Anna Maria Olivia Arlén 300 kronor under hennes återstående lifstid, så länge hon lever ogift, samt till hvart och ett af makarnes barn till fyllda femton år 50 kronor, och

b) till arbetaren Carl Gustaf Janssons enka Johanna Karolina Bernhardina Westring 200 kronor likaledes under hennes återstående lifstid, så länge hon lever ogift, samt till deras son 50 kronor, till dess han fyllt femton år.

Stockholm den 13 mars 1894.

På det sammansatta utskottets vägnar:

Hugo Tamm.
